

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVIEINISIS

kat. komp.

440229

1939

I

KALENDARZYK JUNAKA

NA ROK

1939

KALENDARZYK JUNAKA

na rok

1939

Biblioteka Jagiellońska

1002702014

W A R S Z A W A
WYDAWNICTWO
KOMENDY GŁÓWNEJ
JUNACKICH HUFCÓW PRACY

Bibl. Jagiell.

1986 CK 102511.1

Złote myśli, zamieszczone w niniejszym
Kalendarzyku (drukowane pochyłymi
czcionkami) pochodzą z pism i mów Józefa
Piłsudskiego.

440228

I

1938

- 1 N. Nowy Rok
 - 2 P. *Im. Jezus*, Makarego
 - 3 W. Genowefy p., Piotra m.
 - 4 Ś. Eugeniusza m.
 - 5 C. Telesf. p. m., Edw.
 - 6 P. **Trzech Króli**
 - 7 S. Lucjana m., Juliana m.
-
- 8 N. **1 po 3 Kr.**, Seweryna
 - 9 P. Juliana i Bazyliissy
 - 10 W. Jana Dobrego b. w.
 - 11 Ś. Honoraty p., Sewera
 - 12 C. Jana b. w., Bened.
 - 13 P. Weroniki p.
 - 14 S. Hilarego b. dK., Fel.
-
- 15 N. **2 po 3 Kr.**, Pawła
 - 16 P. Marcelego I p. m.
 - 17 W. Antoniego op.
 - 18 Ś. *Kat. św. Piotra w Rz.*
 - 19 C. Mariusza i Marty mm.
 - 20 P. Fabiana p. m., Seb.
 - 21 S. Agnieszki p. m.
-
- 22 N. **3 po 3 Kr.**, Wincent.
 - 23 P. Klemensa b. m.
 - 24 W. Tymoteusza b. m.
 - 25 Ś. Nawróc. św. Pawła.
 - 26 C. Polikarpa b. m.
 - 27 P. Jana Złotoust. b. dK.
 - 28 S. Juliana b., Waler.
-
- 29 N. **4 po 3 Kr.**, Franc.
 - 30 P. Martyny p. m., Feliksa
 - 31 W. Piotra z Nolasco

LUTY

- 1 Ś. Ignacego b. m., Bryg.
- 2 C. M. B. Gromn.
- 3 P. Błażeja b. m., Feliksa b
- 4 S. Andrzeja Kors. b.
- 5 N. Starozap., Agaty
- 6 P. Doroty p. m., Tytusa b.
- 7 W. Romualda op.
- 8 Ś. Jana z Maty
- 9 C. Apolonii p. m.
- 10 P. Scholastyki p.
- 11 S. Zjaw. NMP w L.
- 12 N. Mięso., 7 zał. serw.
- 13 P. Grzegorza II. pap.
- 14 W. Walentego k. m.
- 15 Ś. Faustyna m., Józefa d.
- 16 C. Juliany p. m.
- 17 P. Juliana Kap. m.
- 18 S. Symeona b. m.
- 19 N. Zapust., Marcel.
- 20 P. Leona b., Zenobiusza
- 21 W. Feliksa b., Fortunata
- 22 S. *Popielec*, K. św. P. w
- 23 C. Piotra Damiana b. dK.
- 24 P. Macieja a., Modesta b.
- 25 S. Wiktora m., Feliksa p.
- 26 N. Wstępna, Nestora b.
- 27 P. Aleksandra m.
- 28 W. Teofila m., Romana op.

LUTY

- 1 S. *Suche dni*, Albina b.
- 2 C. Pawła m., Lucjusza b.
- 3 P. *Suche dni*, Kunegundy
- 4 S. *Suche dni*, Kazimierza
- 5 N. **Sucha**, Jana Józ.
- 6 P. Wiktora m., Perp. i Fel
- 7 W. Tomasza z Akw. dK.
- 8 Ś. Wincentego Kadł. b.
- 9 C. Franciszki rzym. wd.
- 10 P. 40 Męczenników
- 11 S. Konstantyna W. p. dK.
- 12 N. **Głucha**, Grzeg.
- 13 P. Krystyny p. m.
- 14 W. Matyldy kr., Leona
- 15 Ś. Klemensa k., Longina
- 16 C. Juliana m., Hilarego
- 17 P. Jana Sark., Gertrudy
- 18 S. Cyryla Jer. b. dK.
- 19 N. **Środop.**, Józefa Obl.
- 20 P. Aleksandry i tow. mm.
- 21 W. Bened. op. z Cass.
- 22 Ś. Katarzyny p., Pawła b
- 23 C. Feliksa m., Józefa k.
- 24 P. Gabriela arch.
- 25 S. *Zwiastowanie NMP*
- 26 N. **Czarna**, Tekli m.
- 27 P. Jana Damas. w. dK.
- 28 W. Jana Kapistrana w.
- 29 S. Wiktoryna m.
- 30 C. Jana Klimaka op.
- 31 P. 7 Bol. NMP. Balbiny

1 S. Wiktora i Szczep. mm.

KWIECIEŃ

2 N. Palmowa, Franc.

3 P. Ryszarda b.

4 W. Izydora b., Bened.

5 S. Wincentego Fer. w.

6 C. *Wielki Czwartek*

7 P. *Wielki Piątek*

8 S. *Wielka Sobota*

9 N. **Wielkanoc**

10 P. **Pon. Wielk.**

11 W. Leona W. p. dK.

12 S. Wiktora m., Zenona b.

13 C. Ursusa b. w.

14 P. Justyna m., Waler.

15 S. Anastazji m.

16 N. **Przew., Benedykta**

17 P. Pawła i Izydora zak.

18 W. Apoloniusza m.

19 Ś. Leona p. Jerzego b.

20 C. Agnieszki p., Teodora

21 P. Anzelma b., Feliksa m.

22 S. Łukasza d., Leona b.

23 N. **2 po W., Wojciecha**

24 P. Grzegorza b. w., Aleks.

25 W. Marka ewang. m.

26 Ś. M. B. Dobrej Rady

27 C. Zyty p., Piotra Kan.

28 P. Pawła od Krzyża

29 S. Piotra m. Paulina m.

30 N. **3 po W., Katarzyny**

KWIECIEŃ

- 1 P. Filipa i Jakuba ap. mm.
 - 2 W. Eugeniusza b. m.
 - 3 S. *Król Korony Pol.*
 - 4 C. *Zn. Św. Krz.,* Floriana
 - 5 P. Ireny m., Hilarego b.
 - 6 S. Jana ap. ew. przy Br. Ł
-
- 7 N. 4 po W., Jana b.
 - 8 P. Stanisława b. m.
 - 9 W. Grzegorza z Naz. b.
 - 10 Ś. Izydora rolnika
 - 11 C. Franciszka de Hier.
 - 12 P. Pankracego m., Filipa
 - 13 S. Serwacego b., Jana M.
-
- 14 N. 5 po W., Bonifacego
 - 15 P. *Dni Krzyż.,* Jana Sal.
 - 16 W. *Dni Krzyż.,* Jana Nep.
 - 17 Ś. *Dni Krzyż.,* Pawła m.
 - 18 C. *Wniebowstap. P.*
 - 19 P. Piotra Celestyna
 - 20 S. Bernardyna z Sien.
-
- 21 N. 6 po W., Tymoteusza
 - 22 P. Julii p. m., Heleny p.
 - 23 W. Michała b. Syn.
 - 24 Ś. *NMP. Wspom. Wiern.*
 - 25 C. Grzeg. VII, Urbana
 - 26 P. Filipa Nereusza
 - 27 S. Wig., Jana p. m.
-
- 28 N. Zielone Święta
 - 29 P. Poniedz. Świąt.
 - 30 W. Feliksa p. m., Anastaz.
 - 31 Ś. *Suche dni,* Anieli M.

- 1 C. Bł. Jakuba Strzemię
- 2 P. *Suche dni*, Sadoka
- 3 S. *Suche dni*, Klotyldy

- 4 N. Trójcy św., Franc.
- 5 P. Bonifacego b. m.
- 6 W. Norberta b., Jana b.
- 7 Ś. Roberta op., Pawła b.
- 8 C. **Boże Ciało**
- 9 P. Felicjana m., Pelagii
- 10 S. Bogumiła a., Małg.

- 11 N. 2 po Św., Barnaby ap.
- 12 P. Jana a s. Fac., Ant.,
- 13 W. Antoniego Pad.
- 14 Ś. Bazylego b. dK., Wal.
- 15 C. Jolenty, Wita m.
- 16 P. *N. Serca P. J.*, Just.
- 17 S. Feliksa m., Awitak.

- 18 N. 3 po Św., Marka m.
- 19 P. Gerwazego, Protazego
- 20 W. Florentyny p.
- 21 Ś. Alojzego Gonzagi
- 22 C. Paulina b., Jana b.
- 23 P. Zenona m., Feliksa k.
- 24 S. Nar. Jana Chrzcic.

- 25 N. 4 po Św., Łucji p. m.
- 26 P. Jana i Pawła mn.
- 27 W. Władysława kr.
- 28 Ś. Leona II p., Pawła p.
- 29 C. Piotra i Pawła ap.
- 30 P. Wspom. św. Pawła.

1 S. *Przen. Krwi P. J.*

LIPIEC

2 N. **5 po Św., Naw. NMP**

3 P. Anatola b., Marka m.

4 W. Teodora b., Innocent.

5 Ś. Antoniego Marii Zach.

6 C. Łucji m., Dominiki

7 P. Cyryla i Metodego bb.

8 S. Elżbiety kr. wd.

9 N. **6 po Św., Weroniki**

10 P. Siedmiu braci mm.

11 W. Jana b., Januarego m.

12 S. Jana Gwalberta op.

13 C. Eugeniusza b.

14 P. Bonawentury b. dK.

15 S. Henryka c., Filipa m.

16 N. **7 po Św., MB Szk.**

17 P. Jacka m., Marceliny

18 W. Szymona z Lipnicy

19 Ś. Wincentego a Paulo

20 C. Czesława, Hieronima

21 P. Andrzeja, Julii p. m.

22 S. Marii Magdaleny

23 N. **8 po Św., Apolin.**

24 P. Kingi kr., Krystyny

25 W. Jakuba ap., Krzysztofa

26 Ś. Anny matki NMP

27 C. Feliksa m., Julii m.

28 P. Wiktora p. m., Leona

29 S. Marty p., Urbana II p.

30 N. **9 po Św., Rufina m.**

31 P. Ignacego z Loyoli

LIPIEC

- 1 W. Piotra w okowach
- 2 Ś. *M. B. Anielskiej*
- 3 C. Znal. rel. św. Szczep.
- 4 P. Dominika w.
- 5 S. *NMP Śnieżnej*

- 6 N. 10 po Św., *Przem. P.*
- 7 P. Kajetana W., Piotra m.
- 8 W. Emiliana b., Sewera
- 9 Ś. Romana ż. m., Juliana
- 10 C. Wawrzyńca m.
- 11 P. Zuzanny p., Aleks.
- 12 S. Klary p., Juliana m.

- 13 N. 11 po Św., Hipolita
- 14 P. Wig., Euzebiusza
- 15 W. *Wnieb. NMP*
- 16 Ś. Rocha w., Joachima w.
- 17 C. Jacka w., Pawła m.
- 18 P. Heleny ces., Agapita
- 19 S. Ludwika b., Juliusza

- 20 N. 12 po Św., Bernarda
- 21 P. Joanny Franc. wd.
- 22 W. Tymoteusza m., Hipol.
- 23 Ś. Filipa Ben., Wiktora
- 24 C. Bartłomieja ap., Rom.
- 25 P. Ludwika kr., Grzeg.
- 26 S. *M. B. Częstochowskiej*

- 27 N. 13 po Św., Józefa K.
- 28 P. Augustyna b. dK.
- 29 W. *Ścięcie Jana Chrz.*
- 30 Ś. Róży Lim., Piotra w.
- 31 C. Paulina b., Marka m.

1 P. Bronisławy p., Idziego
2 S. Stefana kr., Filipa m.

WRZESIEŃ

3 N. 14 po Św., Szymona
4 P. Rozalii p., Róży W. p.
5 W. Wawrzyńca Just. patr.
6 S. Zachariasza pror.
7 C. Melchiora Grodz.
8 P. *Narodzenie NMP*
9 S. Jacka i Aleks. mm.

10 N. 15 po Św., Mikołaja
11 P. Prota i Jacka mm.
12 W. *Najśw. Imienia Marii*
13 S. Filipa m., Juliana m.
14 C. *Podw. św. Krzyża*
15 P. *M. B. Bol.*, Nikodema
16 S. Kornela p., Łucji m.

17 N. 16 po Św., St. św. Fr.
18 P. Józefa w., Ireny p.
19 W. Januarego b. m., Konst.
20 S. *Suche dni*, Eustach.
21 C. Mateusza ap. ew.
22 P. *Suche dni*, Tomasza b.
23 S. *Suche dni*, Tekli p. m.

24 N. 17 po Św., NMP w. n.
25 P. Kleofasa m., Pawła m.
26 W. Cypriana m., Justyny
27 S. Kosmy i Damiana mm.
28 C. Wacława kr., Marka
29 P. *Michała archaniola*
30 S. Hieronima dK.

WRZESIEŃ

1 N. 18 po Św., NMP R.
2 P. Aniołów Stróżów
3 W. Teresy od Dz. Jezus
4 Ś. Franciszka z Assyżu
5 C. Apolinarego b. w.
6 P. Brunona w., Rom.
7 S. Marka p., Marcela m.

8 N. 19 po Św., Piotra m.
9 P. Dionizego b. m., Ludw.
10 W. *Dzięk. za zwyc. chocim.*
11 Ś. *Macierzyństwa NMP*
12 C. Serafina w., Cypr.
13 P. Edwarda kr., Teofila
14 S. Kaliksta I p. m.

15 N. 20 po Św., Teresy p.
16 P. Jadwigi ks., Gerarda
17 W. Małgorzaty Alac.
18 Ś. Łukasza ew.
19 C. Piotra w., Pelagii p. m.
20 P. Jana Kant., Ireny
21 S. Urszuli p. m.

22 N. 21 po Św., Korduli
23 P. Seweryna b., Ignac.
24 W. Rafała arch., Feliksa b.
25 Ś. Kryspina m., Prota k.
26 C. Ewarysta p. m., Luc.
27 P. Sabiny m., Wincentego
28 S. Szymona i Tadeusza

29 N. 22 po Św., *Chr. Kr.*
30 P. Marcelego żołn. m.
31 W. Wig., Urbana m.

**PAŹDZIER-
NIK**

**PAŹDZIER-
NIK**

- 1 Ś. Wszyst. Świętych
- 2 C. Dzień Zaduszny
- 3 P. Huberta b., Hilarego
- 4 S. Karola Borom. b.
- 5 N. 23 po Św., Zachar.
- 6 P. Feliksa m., Leonarda
- 7 W. Antoniego m.
- 8 Ś. Sewera m., Wiktoryna
- 9 C. Aleks. m., Ursyna w.
- 10 P. Andrzeja z Aw., Leona
- 11 S. Marcina b. w.
- 12 N. 24 po Św., 5 pust.
- 13 P. Stanisława Kostki
- 14 W. Jozafata b. m.
- 15 Ś. Gertrudy p., Feliksa
- 16 C. M. B. Ostrobramskiej
- 17 P. Salomei p., Grzegorza
- 18 S. Romana m., Tomasza
- 19 N. 25 po Św., Elżb.
- 20 P. Feliksa Wał., Grzeg.
- 21 W. Ofiarowanie NMP
- 22 Ś. Cecylii p. m., Marka
- 23 C. Klemensa I p. m.
- 24 P. Jana od Krzyża, Flory
- 25 S. Katarzyny p. m.
- 26 N. 26 po Św., Sylw.
- 27 P. Waleriana b., Jakuba
- 28 W. Urbana b.
- 29 Ś. Błażeja m., Saturn.
- 30 C. Andrzeja, ap., Justyny

- 1 P. Mariana m., Natalii
- 2 S. Pauliny m., Aurelii
- 3 N. 1 Adw., Franciszka
- 4 P. Barbary p. m., Piotra
- 5 W. Juliusza m., Jana Cud.
- 6 Ś. Mikołaja b., Piotra m.
- 7 C. Ambrożego b. dK.
- 8 P. Niep. Pocz. NMP
- 9 S. Walerii p. m., Juliana
- 10 N. 2 Adw. NMP Lor.
- 11 P. Damazego p. w.
- 12 W. Aleksandra m., Just.
- 13 Ś. Łucji p. m., Eugen.
- 14 C. Izydora m., Teodora
- 15 P. Waleriana b., Anton.
- 16 S. Euzebiusza b., Albiny
- 17 N. 3 Adw., Floriana m.
- 18 P. Wiktora, Wiktoryna
- 19 W. Urbana V p., Grzeg.
- 20 Ś. Suche dni. Teofila m.
- 21 C. Tomasza ap., Jana m.
- 22 P. Suche dni. Zenona m.
- 23 S. Suche dni. Wiktorii p.
- 24 N. 4 Adw., Wigilia B. N.
- 25 P. Boże Narodzenie
- 26 W. Szczepana m.
- 27 Ś. Jana ap. ew.
- 28 C. Młodzianków, Ant.
- 29 P. Tomasza b., Marcela
- 30 S. Eugeniusza b., Sewera
- 31 N. Sylwestra p., Pauliny

Święta grecko-katolickie

Święta ruchome oznaczono gwiazdką (*)

Boże Narodzenie: 7 stycznia.
Sobór N. M. P.: 8 stycznia.
Św. Szczepana m.: 9 stycznia.
Nowy Rok. Obrzezanie P. J.: 14 stycznia.
Objawienie Pańskie: 19 stycznia.
N. Mięsopt. *) Trzech Świętych: 12 lutego.
Ofiarowanie P. Jezusa w św.: 15 lutego.
Znal. głowy św. Jana Chrz.: 9 marca.
N. Palmowa *): 2 kwietnia.
Wielki Piątek *): 7 kwietnia.
Wielkanoc. Zmartwychwstanie *): 9 kwiet.
Poniedziałek Św. *): 10 kwietnia.
Wtorek Św. *): 11 kwietnia.
Wniebowstąpienie Pańskie *): 18 maja.
Zesłanie Ducha Św. *): 28 maja.
Trójcy Przenajśw. *): 29 maja.
Wszystkich Świętych *): 4 czerwca.
Boże Ciało *): 8 czerwca.
Nar. św. Jana Chrz.: 7 lipca.
Piotra i Pawła: 12 lipca.
Eliasa proroka: 2 sierpnia.
Przemienienie Pańskie: 19 sierpnia.
Wniebowzięcie N. M. P.: 28 sierpnia.
Ścięcie głowy św. J. Chrz.: 11 września.
Narodzenie N. M. P.: 21 września.
Podwyższenie św. Krzyża: 27 września.
Św. Dymitra: 8 listopada.
Sobór Michała Arch.: 21 listopada.
Św. Jozafata: 25 listopada.

Ofiarowanie N. M. P. w św.: 4 grudnia.
Św. Mikołaja Cudotwórcy: 19 grudnia.
Niepokalane Poczęcie N. M. P.: 22 grud.

Święta prawosławne

Święta ruchome oznaczono gwiazdką (*).

Boże Narodzenie: 7, 8 i 9 stycznia.

Nowy Rok: 14 stycznia.

Trzech Króli: 19 stycznia.

Trzech Świętych: 12 lutego.

Oczyszczenie N. M. P.: 15 lutego.

Niedziela Palmowa: 2 kwietnia. *)

Zwiastowanie N. M. P.: 7 kwietnia.

Wielkanoc: 9, 10 i 11 kwietnia. *)

Wniebowst. Pańskie: 18 maja. *)

Św. Trójcy: 28 maja. *)

Zesłanie Ducha Św.: 29 maja. *)

Św. Piotra i Pawła: 12 lipca.

Przemienienie P.: 19 sierpnia.

Wniebowzięcie N. M. P.: 28 sierpnia. *)

Ścięcie św. Jana: 11 września.

Narodzenie N. M. P.: 21 września.

Podwyższenie św. Krzyża: 27 września.

N. M. P. Pokrowy: 14 października.

Ofiarowanie N. M. P.: 4 grudnia.

Św. Mikołaja: 19 grudnia.

Święta państwowe i narodowe

Święto państwowe: dn. 3 maja.

Święto niepodległości: dn. 11 listopada.

Święto wojsk polskich: dn. 6 sierpnia.

Święto morza: dn. 29 czerwca.

Dzień żołnierza: dn. 15 sierpnia.

Święto lotnicze: dn. 11 listopada.

Orzeł Biały od wieków był godłem królów polskich i Państwa Polskiego. Przechodził różne odmiany. Obecnie ustalono urzędowo, że Orzeł Biały, jako godło państwa, ma głowę zwróconą w prawo, a dla patrzącego w lewo, skrzydła rozwinięte, koronę, dziób oraz szpony złote — na prostokątnej tarczy w polu czerwonym.

Marszałek Józef Piłsudski, Zwycięski Wódz i Budowniczy wskrzeszonej Rzeczypospolitej Polskiej, ur. 5.XII.1867, zmarł 12.V.1935.

Józef Piłsudski umarł ciałem, ale żyje duchem w sercach naszych i żyć będzie wiecznie. Polska wytrwale kroczy wytykniętymi przezeń drogami pracy, obowiązku, ofiarności i honoru, aby zająć należne sobie miejsce wśród pierwszych potęg świata.

JÓZEF WYBICKI

HYMN PAŃSTWOWY

Jeszcze Polska nie zginęła.
Kiedy my żyjemy,
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy,
Marsz, marsz, Dąbrowski
Z ziemi włoskiej do Polski
Za Twoim przewodem
Złączym się z narodem.

Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami,
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.

Marsz. marsz...

Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla Ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze,
Marsz, marsz...

Mówił ojciec do swej Basi,
Cały zapłakany
Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany,
Marsz, marsz...

Prof. Ignacy Mościcki
Prezydent Rzeczypospolitej

NAJWYŻSZE WŁADZE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Sejm i Senat Rzplitej.

Generalny Inspektor Sił Zbrojnych

Prezes Rady Ministrów.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

„ Spraw Wewnętrznych.

„ Skarbu.

„ Spraw Wojskowych.

„ Sprawiedliwości.

„ Wyznań Relig. i Ośw. Publ.

„ Rolnictwa i Reform Rolnych.

„ Komunikacji.

„ Poczt i Telegrafów.

„ Przemysłu i Handlu.

„ Opieki Społecznej.

Najwyższa Izba Kontroli Państwa.

Najwyższy Trybunał Administracyjny.

**Generalny Inspektor Sił Zbrojnych
Marszałek Edward Śmigły-Rydz
Wódz Naczelny.**

NAJWAŻNIEJSZE DATY Z DZIEJÓW POLSKI

KSIĄŻĘTA I KRÓLOWIE POLSCY

Mieszko I	962 — 992
Bolesław I Chrobry	992 — 1025
Mieszko II Gnuśny	1025 — 1034
Kazimierz Odnowiciel	1040 — 1058
Bolesław II Śmiały	1058 — 1080
Władysław I Herman	1080 — 1102
Bolesław III Krzywousty	1102 — 1138
Okres podziałów	1138 — 1296
Władysław Łokietek	1296 — 1333
Kazimierz Wielki	1333 — 1370
Ludwik Węgierski	1370 — 1382
Jadwiga	1384 — 1386
Władysław II Jagiełło	1386 — 1434
Władysław III Warneńczyk	1434 — 1444
Kazimierz Jagiellończyk	1447 — 1492
Jan I Olbracht	1492 — 1501
Aleksander	1501 — 1506
Zygmunt I Stary	1506 — 1548
Zygmunt II August	1548 — 1572
Henryk Walezy	1573 — 1574
Stefan Batory	1576 — 1586
Zygmunt III Waza	1587 — 1632
Władysław IV	1632 — 1648
Jan Kazimierz	1648 — 1668
Michał Korybut Wiśniowiecki	1669 — 1673
Jan III Sobieski	1674 — 1696
August II Sas	1697 — 1704

Stanisław Leszczyński	1704 — 1709
August II (po raz drugi)	1709 — 1733
August III	1733 — 1763
Stanisław August Poniatowski	1764 — 1795

NAJWAŻNIEJSZE ZDARZENIA

Walka Mieszka I z margraf. Geronem	963
Chrzest Polski	966
Założenie arcybiskupstwa w Gnieźnie	1000
Pokój w Budziszynie z cesarzem Henrykiem II	1018
Zdobycie Kijowa przez Bolesława Chr.	1018
Koronacja Bolesława Chr. na króla	1025
Bitwa na Psim Polu	1109
Podbój Pomorza	1102 — 1113
Podział Polski na dzielnice	1138
Sprowadzenie Krzyżaków do Polski	1226
Najazd tatarski (Lignica)	1241
Bitwa pod Płowcami	1333
Przyłączenie Wołynia do Polski	1362
Założenie Uniwersytetu w Krakowie	1364
Przywileje w Koszycach	1374
Chrzest Litwy	1386
Odzyskanie Rusi Czerwonej	1387
Bitwa pod Grunwaldem	1410
Unia horodelska z Litwą	1413
Przywileje nieszawskie	1454
Pokój toruński z Krzyżakami	1466
Statuty piotrkowskie	1496
I wojna z Moskwą o Smoleńsk	1507—1508
Przyłączenie Mazowsza	1529
Unia lubelska	1569

Wyprawa Batorego na Moskwę	1579—1581
Unia brzeska	1596
Wypr. Zygmunta III na Moskwę	1609—1619
Bitwa pod Cecorą	1620
Bitwa pod Chocimem	1621
Bunt Chmielnickiego	1648—1651
Pierwsze liberum veto	1652
Najazd szwedzki	1655—1657
Odsiecz Wiednia	1683
Pokój Grzymułtowskiego z Moskwą	1686
Sejm niemy	1717
Konfederacja barska	1768—1772
I rozbiór	1772
Sejm Czteroletni	1788—1791
Konstytucja 3 Maja	1791
II rozbiór	1793
Powstanie Kościuszkowskie	1794
III rozbiór	1795
Utworzenie Legionów Dąbrowskiego	1797
Księstwo Warszawskie	1807—1815
Królestwo Polskie Kongresowe	1815—1831
Powstanie listopadowe	1830—1831
Powstanie wielkopolskie	1848
Powstanie styczniowe	1863—1864
Legiony Polskie Piłsudskiego	1914—1917
Odzyskanie niepodległości	1918
Wojna z Rosją bolszewicką	1918—1920
Odzyskanie części Górnego Śląska	1921
Przewrót majowy	1926
Odzyskanie Śląska Zaolziańskiego	1938

Gen. dyw. Tadeusz Kasprzycki
minister spraw wojskowych

LEGIONY POLSKIE

W 25 rocznicę

Po upadku dawnej Rzeczypospolitej przez sto z górą lat walczyli Polacy w powstaniach, aby wyrzeć Ojczyznę z rąk zaborców i Państwo Polskie na nowo odbudować. Ostatnim ogniwem walk powstańczych były Legiony Polskie podczas wojny światowej. Stworzył je Józef Piłsudski.

Organizował i zaprawiał Piłsudski rzesze ludowe do walki zbrojnej przeciw głównemu zaborcy: Rosji już w latach 1904 — 1906. Od roku zaś 1908, spodziewając się wybuchu wojny, przeszedł do szerszych przygotowań powstańczych. Stał na czele tajnego Związku Walki Czynnej, który kształcił młodzież wojskowo, a następnie założył w Małopolsce, pod rządami austriackimi, Związek Strzelecki.

Gdy wojna wybuchła, Józef Piłsudski zmobilizował strzelców i w przymierzu z Austrią poprowadził ich jako odrębne wojsko polskie do walki z Rosją o niepodległość Polski. Tak powstały Legiony Polskie, tak odrodził się zapomniany od czasów powstania styczniowego żołnierz polski i pod ojczystymi sztandarami podjął na nowo walkę z najeźdźcą, nie zważając że nie ma na razie należytego poparcia w biernym społeczeństwie.

Legioniści obalili nienawistne słupy graniczne między zaborami i rozpoczęli długotrwałą walkę z najazdem rosyjskim. Śród bitew rosło i wyrabiało się to nowe wojsko polskie. Legiony zasłynęły z bitności i męstwa niepospolitego. W pierwszym roku wojny stoczyły z Rosjanami szereg zaciętych bojów w Kielecczyźnie i w Małopolsce Zachodniej; z nich najślawniejsza jest krwawa bitwa pod Krzywopłotami i zażarta walka pod Łowczówkiem. Zimą i wiosną roku 1915 Legiony walczą w okopach nad Nidą, a następnie przechodzą na prawy brzeg Wisły. W Lubelszczyźnie biją się walecznie pod Jastkowem, a potem na Wołyniu pod Kołkami, Kuklami i Kamieniuchą. Początkowo Legiony tworzyły 2 brygady, czyli 4 pułki — w r. 1915 rozrosły się do 3 brygad. Jesienią roku 1915 okryła sławą jazdę legionową szeroko głośna, szalona niemal szarża pod Rokitną w Rumunii.

Latem roku 1916 wszystkie 3 brygady Legionów Polskich znalazły się razem w okopach nad Styrem na Wołyniu. Tutaj pod Kościuchnowką walczyły po bohaterSKU w strasznej 3-dniowej bitwie pod huraganowym ogniem dział rosyjskich.

Austriacy skwapliwie korzystali ze świetnej, choć szczupłej pomocy, jaką dawały Legiony, lecz i oni, i ich sprzymierzeńcy, Niemcy, wciąż odkładali odbudowę

Państwa Polskiego, której się domagał Komendant Piłsudski. Wprawdzie ogłosili na koniec w listopadzie r. 1916 manifest obu cesarzów, zapowiadający utworzenie niepodległej Polski, lecz władzy nad krajem Polakom nie oddawali.

Wtedy Komendant Piłsudski zmienia politykę. Przede wszystkim rozszerza obok Legionów działalność na pół tajnej Polskiej Organizacji Wojskowej, następnie wstrzymuje dalszy zaciąg do Legionów. Zatargi między Komendantem Piłsudskim a Niemcami i Austriakami rosną i zaostrzają się. Doszło wreszcie do tego, że Niemcy uwięzili Komendanta i wywieźli do Niemiec do Magdeburga, a Legiony rozwiązali, legionistów rozbroili i uwięzili w obozach jeńców.

Na miejsce rozbitych Legionów szerzy się wówczas tajna Polska Organizacja Wojskowa; gotuje się do walki na chwilę rozstrzygającą.

Ta chwila nadeszła. Po 4 latach wojny zaczął się rozpad Austrii oraz zachwiały się Niemcy, podcięte przez zwycięskich sprzymierzeńców na zachodzie. Wtedy legioniści na czele P. O. W. wystąpili i rozbroili Niemców, wydarli im władzę nad Polską. Szeregi legionowe stały się w odzyskanym Państwie głównymi kadrami tworzącej się Armii Polskiej.

Z Legionów wyszedł Marszałek Edward

Śmigły-Rydz oraz większość czołowych oficerów polskich, jak inspektor armii gen. broni K. Sosnkowski, minister spraw wojskowych gen. dywizji T. Kasprzycki, wiceminister gen. bryg. J. Głuchowski, gen. dyw. L. Berbecki, insp. armii gen. bryg. Wł. Bortnowski i tylu innych. Całą Armię—tę świetną obrończynię naszą — przenika dzisiaj nawskroś duch legionowy: duch niepodległości, samodzielności i mocy Polski.

Z garścią małą ludzi źle wyposażonych, rozpocząłem wojnę. Cały świat stanął wtedy do boju.

Nie chciałem pozwolić, aby w czasie, gdy na żywym ciele naszej Ojczyzny miano wyrąbywać mieczami nowe granice państw i narodów, samych tylko Polaków przy tym brakowało. Nie chciałem dopuścić, by na szalach losów, ważących się nad naszemi głowami, na szalach, na które miecze rzucono, zabrakło polskiej szabli.

MY PIERWSZA BRYGADA

Legiony to — żołnierska nuta,
Legiony to — ofiarny stos,
Legiony to — żołnierska buta,
Legiony to — straceńców los!
My, pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy — swój życia los
Na stos, na stos...

O, ile mąk, ile cierpienia,
O, ile krwi, wylanych łez,
Pomimo to — nie ma zwątpienia
Dodawał sił — wędrówki kres!
My, pierwsza Brygada itd.

Krzyczeli, żeśmy stumanieli,
Nie wierząc nam, że chcieć — to móc!
Leliśmy krew osamotnieni
A z nami był nasz drogi Wódz!
My, pierwsza Brygada itd.

Inaczej się dziś zapatrują,
I trafić chcą do naszych dusz.
I mówią, że nas już szanują
Lecz właśnie czas odwetu już!
My, pierwsza Brygada itd.

Nie chcemy już od was uznania,
Ni waszych mów, ni waszych łez!
Już skończył się czas kołatania
Do waszych serc — do waszych kies!
My, pierwsza Brygada itd.

Dziś nadszedł czas pokwitowania,
Za mękę serc i katusz dni,
Nie chcecie więc politowania, --
Zasadą jest: za krew — chciej krwi!
My, pierwsza Brygada itd.

Dzisiaj już my jednością silni
Tworzymy Polskę — przodków mit,
Że wy w tej pracy nie dość pilni,
Zostanie wam potomnych wstyd!
My, pierwsza Brygada itd.

Piosenka legionowa jest nabytkiem całego narodu. Dotąd żołnierz w wojsku polskim, gdy Legiony już minęły, śpiewa nasze pieśni; śpiewa to, co grało w naszych duszach, żyje, bawi się, robi to, cośmy ongi robili na ziemiach polskich. Kulturę polską ożywiły pieśni żołnierskie.

Gen. bryg. Janusz Głuchowski
I wiceminister spraw wojskowych

20 LAT NIEPODLEGŁOŚCI

1 9 1 8 — 1 9 3 8

Naród polski wytrwale toczył przez lat sto walkę zbrojną i narodowo - kulturalną o odzyskanie utraconego własnego państwa, a podczas wojny światowej walkę tę spotęgował. Sprawiała ona, że pod koniec wojny wszystkie narody uznały w zasadzie niepodległość Polski.

30 października i 1 listopada r. 1918 Polacy odebrali broń zaborcom austriackim. Dnia zaś 11 listopada rozbili Niemców w stolicy Warszawie i w środkowej Polsce, a Józef Piłsudski stanął na czele rządu i wojska. Od tego dnia Rzeczpospolita Polska na nowo powstała.

Jednak inne dzielnice, poza Polską środkową, nie były jeszcze wyzwolone, przy tym zewsząd rzucili się nieprzyjaciele, aby odradzać się Państwo Polskie jak najbardziej okroić; Rosja czerwona zmierzała nawet do nowego podboju Polski pod komunistycznym sztandarem.

Polska więc pod wodzą Józefa Piłsudskiego rozpoczęła wojny o swe granice i o zagrożoną niepodległość. Kolejno — wydarliśmy Lwów i Małopolskę Wschodnią z rąk niespodzianych napastników, wypędziliśmy Niemców z Wielkopolski, a po półtorarocznej wojnie odparli czerwoną

Rosję bolszewicką poza dzisiejsze granice wschodnie. Dnia 18 marca 1921 zawarliśmy w Rydze pokój z Rosją bolszewicką. Na Górnym Śląsku, gdzie wyznaczono plebiscyt, lud tamtejszy 3 razy zrywał się do powstania w latach 1919 — 21 przeciw przemocy niemieckiej, aż na koniec połowę Górnego Śląska przyznano Polsce.

Orężem wyrębując nowe granice, wśród walk tworzyła Polska i doskonaliła swą Armię, która zajęła stopniowo jedno z pierwszych miejsc w Europie i stała się ostoją i poręczycielką niepodległości naszej.

Po zwycięstwach naszych zawarła z nami w r. 1921 przymierze Francja, a za Francją zbliżyła się do Polski Rumunia.

Zaraz w końcu r. 1918 wprowadziła Polska 8-godzinny dzień pracy, w r. 1919 i latach następnych ustawę o ochronie pracy i inne ustawy społeczne, w 1919 uchwaliła reformę rolną i stopniowo ją wciela w życie.

Dnia 17 marca 1921 uchwalił sejm konstytucję Rzeczypospolitej. Podług tej konstytucji sejm górował nad rządem.

Partie polityczne w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości zdobyły przewagę szkodliwą dla życia publicznego. Marszałek Piłsudski zraził się tym i od r. 1923 usunął się od czynnego udziału we życiu publicznym. Poważnione partie złe

rzadziły. Marka, która na razie była tymczasowym pieniądzem polskim, gwałtownie spadała. W r. 1924 powstał Bank Polski i wprowadzono złotego polskiego, jako stały pieniądz. Jednak zamęt skarbowy, gospodarczy i polityczny nie ustawał. Rządy za sprawą walczących stronnictw, ciągle się zmieniały.

Aby przeciąć nieład Polskę gubiący, Marszałek Piłsudski musiał wystąpić z oddanym sobie wojskiem w maju r. 1926. Usunął rządy złe i słabe, a zaprowadził od-tąd w Polsce raz na zawsze rządy silne i trwałe. Zgromadzenie Narodowe obrało wówczas na Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Ignacego Mościckiego, przyjaciela i współpracownika Marszałka.

Wzmogła się w Polsce robota na wszystkich polach. Od r. 1927 przyśpieszono prace koło budowy portu w Gdyni. W 1929 urządzono w Poznaniu Powszechną Wystawę Krajową, która stanowiła piękny przegląd 10-letniego dorobku polskiego. W 1930 otwarto w Mościcach koło Tarnowa olbrzymią fabrykę nawozów sztucznych na wzór Chorzowa, lecz udoskonaloną.

W latach 1926 — 31 odniosła Polska szereg dużych sukcesów lotniczych.

Powstrzymał na pewien czas rozpęd prac polskich i zaszkodził Polsce niemało kryzys czyli zastój gospodarczy, który się zaczął na całym świecie pod koniec r. 1929,

a trwał lat około 7 z mniejszym lub większym natężeniem. Jednak nawet podczas kryzysu w pracach nie ustawaliśmy. Łamiąc przeszkody, zbudowaliśmy kilka nowych linii kolejowych, ukończyli olbrzymi zbiornik wodny w Porąbce, nabyli kilkanaście okrętów handlowych i wojennych, rozwijali lotnictwo.

23 kwietnia 1935 ogłoszono nową konstytucję polską, opartą na zasadzie silnej władzy i dostosowaną do charakteru i potrzeb życia polskiego.

W r. 1932 zawarła Polska 10-letni układ o wzajemnym nienapadaniu z Rosją czerwoną, a w 1934 taki sam z Niemcami. Naprężone przedtem stosunki z Rzeszą Niemiecką teraz się złagodziły i ustała wojna celna polsko - niemiecka.

12 maja 1935 najboleśniejszy cios uderzył w Polskę: zmarł Marszałek Józef Piłsudski. Jednak żyje On nieśmiertelnie w sercu narodu i Polska prowadzi nadal politykę pewnymi torami, które On wytknął.

Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych po zmarłym Wielkim Marszałku został gen. Edward Śmigły-Rydz, którego Józef Piłsudski wskazał na swego następcę, a któremu niebawem, 10 listopada 1936, Prezydent Rzplitej wręczył buławę marszałkowską.

Wobec rosnących w całym świecie zbrojeń i ciągłego niepokoju, cały naród prze-

jął się hasłem: dozbroić Polskę! Zarazem coraz głębiej żłobiła się w świadomości polskiej myśl, że cała Polska musi się zjednoczyć koło swej Armii i jej Wodza.

Od r. 1936 ciężki kryzys gospodarczy wyraźnie się przełamał, gospodarka ożywiła. Wzmogły się roboty publiczne. Od r. 1937 przystąpiliśmy z rozmachem w t. zw. trójkacie bezpieczeństwa do budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego (C. O. P.), który ma doniosłe zadanie w czasie pokoju i na wypadek wojny.

W latach 1937 i 38 zacieśniły się nasze przyjacielskie stosunki z Rumunią. Dnia 19 marca 1938 stanowcza postawa rządu i narodu polskiego skłoniła Litwę, że wreszcie po 18 latach oporu nawiązała z nami stosunki międzynarodowe. Dnia 1 października 1938 r. odzyskaliśmy od Czechosłowacji zabrany nam podstępnie przed 20 laty Śląsk za Olzą.

Naród polski przez lat 20 mimo tysiączne przeszkody uczynił wiele i dalej pracuje z niesłabnącą energią i wytrwałością, aby wysunąć Polskę na jedno z pierwszych miejsc w świecie.

Jestem człowiekiem pracy, który jest dumny z tego, że własną pracą i wysiłkiem mógł uczynić tak dużo na świecie i w Polsce.

MAPKA POLSKI Z PODZIAŁEM NA WOJEWÓDZTWA

Kółka z podkreślonymi nazwami oznaczają miasta wojewódzkie.

Kwadraciki z nazwami nie podkreślonymi oznaczają miasta nie wojewódzkie mające powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

Przestrzeń zakropkowana oznacza C. O. P.

Województwa zachodnie

1. Woj. pomorskie
2. „ poznańskie
3. „ śląskie

Województwa środkowe

4. Woj. warszawskie
5. „ łódzkie
6. „ kieleckie
7. „ lubelskie
8. „ białostockie

Województwa wschodnie

9. Woj. wileńskie
10. „ nowogrodzkie
11. „ poleskie
12. „ wołyńskie

Województwa południowe

13. Woj. tarnopolskie
14. „ stanisławowskie
15. „ lwowskie
16. „ krakowskie

POLSKA W LICZBACH

W niniejszej statystyce starano się podać liczby najświeższe, jakie istnieją. Nie zawsze jednak były pod ręką dane z r. 1938. Należy bowiem wiedzieć, że gromadzenie oraz obliczanie danych jest rzeczą dość męczącą i trwa nieraz długo.

Niektóre liczby podano w przybliżeniu i zaokrąglono.

Granice (przed 1.X.1938)

Ogólna długość granic Polski	5 529 km
W tym granica lądowa	5 389 km (97,5%)
„ „ „ morska	140 km (2,5%)
Granica z Niemcami	1 912 km (34,5%)
„ z Rosją	1 412 km (25,5%)
„ z Czechosłowacją	984 km (17,8%)
„ z Litwą	507 km (9,2%)
„ z Rumunią	349 km (6,3%)
„ z Gdańskiem	121 km (2,2%)
„ z Łotwą	106 km (2 %)

Powierzchnia

Powierzchnia Polski ok. 389.500 km. kw.

Ludność

Ludność Polski (1.1.1939) ok. 35 200 000

Przyrost ludności

Co rok rodzi się w Polsce	ok. 870 000
„ „ umiera „ „	ok. 480 000
„ „ przybywa „ „	ok. 390 000

Gęstość zaludnienia

Na 1 km kw. mieszkańców 89

Miasta

Miast w Polsce ogółem 602

„ mających powyżej sto tysięcy 14

Ludność 14 największych miast

Warszawa	1 300 000
Łódź	660 000
Lwów	325 000
Poznań	290 000
Kraków	260 000
Wilno	210 000
Bydgoszcz	145 000
Częstochowa	140 000
Katowice	140 000
Sosnowiec	130 000
Lublin	125 000
Gdynia	125 000
Chorzów	115 000
Białystok	110 000

Skład zawodowy ludności

Srednio na kazdych stu mieszkańców

rolnictwem trudni się	61
przemysłem	19
handlem	6
komunikacją	4
innymi zawodami	10

Gospodarstwa wiejskie

Ogółem gospodarstw wiejskich 3 262 000

Użytkowanie powierzchni gruntów

Ogółem ziemi użytkowanej	
rolniczo	27 900 000 ha
W tym gruntów ornych	18 560 000
„ „ łąk	3 800 000
„ „ pastwisk	2 680 000
„ „ sadów i ogrodów	550 000
„ „ lasów	8 320 000
„ „ nieużytków, wód i t. p.	3 990 000

Inwentarz żywy

Bydła rogatego	10 570 000
świń	7 770 000
owiec	3 190 000
kóz	380 000
koni	3 890 000

Przemysł

Zakładów przemysłowych ogółem	235 000
w tym zatrudniających wyżej 4 osób	27 000
„ „ „ do 4 osób	208 000

Rzemiosło

Rzemieślników samodzielnych	
ogółem	355 000

Handel

Zakładów handlowych ogółem	415 000
----------------------------	---------

Przywóz i wywóz (r. 1937)

Wartość rocznego przywozu	zł 1 300 000 000
„ „ wywozu	„ 1 200 000 000

Spożycie

Przeciętnie na 1 mieszkańca przypadało rocznie w Polsce w r. 1937

mięsa	21,6 kg
cukru	13,2 „
soli jadalnej	7,3 „
ryżu	1,5 „
piwa i spirytusu	4,9 lit
tytoniu	za 15 zł
zapalek	456 sztuk
węgla kamiennego	736 kg
nafty	3,9 „
mydła	1,5 „

Spółdzielnie (31.XII.1936)

Spółdzielni ogółem	12 004
W tym: spółdzielni spożywców	1 552
„ „ rolniczo-spożywczych	2 659
„ „ rolniczo-handlowych	392
„ „ mleczarskich	1 323
„ „ kas pożyczkowo-oszczędność.	5 423
„ „ spółdzielni mieszkaniowych	235
„ „ innych	420
członków we wszystkich spółdziel.	2 804 000

Koleje

Kolei normalnotorowych	18 250 km
„ wąskotorowych	2 250 km
„ dojazdowych	1 400 km

Drogi bite

Ogółem dróg bitych	61 500 km
--------------------	-----------

Budżet państwowy

Wydatki Państwa 1938/9	2 475 000 000
Dochody „ „	2 475 000 000
Wydatki „ 1937/8	2 335 000 000
Dochody „ „	2 373 000 000

Szpitala

Ogółem szpitali w Polsce (1937)	669
Łóżek w szpitalach	72 247

Listy

Na 1 mieszkańca Polski przypada rocznie (1936) listów	26
--	----

Szkoły (1937=8)

Szkół powszechnych	28 751
Gimnazjów i liceów	769
Szkół wyższych	27

Druk książek

W r. 1937 wyszło w Polsce 8006 książek
w 16.525.000 egzemplarzy.

Pisma

Podług stanu z 31.XII.1936 wychodziło
w Polsce pism 2 583. W tym dzienników
192, tygodników 415, dwutygodników 249,
miesięczników 953, innych 774.

Teatry (1936)

Teatrów ogółem	67
----------------	----

Kina (1937)

Kin ogółem	769
------------	-----

Radio (1.I.1939)

Odbiorców opłacających radio	ok. 950 000
------------------------------	-------------

POLACY POZA GRANICAMI POLSKI

Na ziemiach pogranicznych z Polską

w Czechosłowacji	—	100.000
na Litwie	—	200.000
na Łotwie	—	75.000
w Niemczech	—	1.500.000
w Rumunii	—	80.000
w Rosji Sowieckiej	—	800.000

Razem na ziemiach pogr. — 2.755.000

Na wychodźstwie w krajach europejskich

w Belgii	—	33.000
w W. Brytanii	—	3.000
w Bułgarii	—	500
w Danii	—	10.000
w Estonii	—	2.000
W Finlandii	—	700
we Francji	—	500.000
w Holandii	—	4.000
w Jugosławii	—	25.000
w Luksemburgu	—	3.000
w Szwajcarii	—	500
w Szwecji	—	700
w Turcji	—	1.000
na Węgrzech	—	7.000
we Włoszech	—	700

Razem w krajach europ. — 591.100

Na wychodźstwie w Ameryce

w Argentynie	—	70.000
w Brazylii	—	300.000
w Kanadzie	—	155.000
w Paragwaju	—	2.000
w Urugwaju	—	800
St. Zjedn. Am. Półn.	—	4.500.000
Razem w Ameryce	—	5.027.800

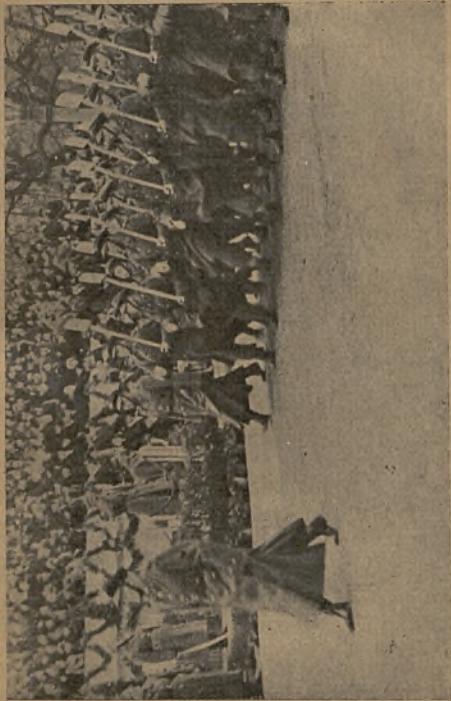
Na wychodźstwie w Azji i Australii

w Australii	—	2.000
w Chinach	—	300
w Japonii	—	150
w Mandżurii	—	2.000
Razem w Azji i Australii	—	4.450

Ogółem poza granicami Polski przebywa
aż 8 milionów 378 tysięcy 350 Polaków.

(Z rozkazu pożegnalnego do Polaków z
Ameryki).

Walką i trudem, cierpieniem i krwią od-
nowiliście węzły, jakie was łączą z Polską.
Wróciwszy do siedzib i na pola waszej daw-
nej pracy, krzewcie wszędzie pośród ziom-
ków tę miłość, która wam przyświecała w
ciężkich latach wojny, by tak, jak w tym
okresie do was, w każdym następnym do
waszych dzieci i wnuków zawsze mógł tra-
fić przez wszystkie morza i odległości głos
Ojczyzny, wzywającej swych synów do
czynu.

Tunacy defilują przed Marszałkiem Śmigłym-Rydzem
w święto Niepodległości 11 listopada

COP

Aby zwiększyć uprzemysłowienie Polski, zmniejszyć bezrobocie i rozwinąć przemysł potrzebny do obrony kraju, podjął rząd w roku 1936 prace nad utworzeniem Centralnego Okręgu Przemysłowego. Społeczeństwo i zawodowcy polscy pracę tę z zapałem popierają.

Środkowy punkt COP-u mieści się w widłach Wisły i Sanu. Miastem najbardziej środkowym w COP-ie jest Sandomierz, upatrzony na przyszłą stolicę Okręgu. Z grubsza granice COP-u zakreślają miasta: od północy Lublin, Radom i Opoczno, od zachodu Końskie, Kielce, Tarnów i Rożnów, od południa Nowy Sącz, Gorlice, Jasło, Krosno, Sanok i Przemyśl, a od wschodu Jarosław, Zamość i Chełm. COP obejmuje 44 powiaty — 11 z woj. kieleckiego, 8 krakowskiego, 11 lubelskiego i 14 lwowskiego. Obszar COP-u stanowi siódmą część całej Polski.

COP ze względów surowcowych, drogowych itd. dzieli się na trzy obwody: 1. kielecki, który posiada zapasy kopalin, 2. lubelski, który się odznacza żyznymi gruntami i będzie dostarczał przede wszystkim żywności, 3. sandomierski, który ma takie źródła energii, jak naftę, gaz ziemny, spadki wód; to obwód głównie przetwórczy.

Polska pokazała tu *polskie* tempo, prze-

ścigające tempo amerykańskie, na które zwykliśmy się powoływać. Pokazaliśmy polskie tempo pracy już przy budowie Gdyni, a w COP-ie je potroiliśmy.

W ciągu dwu lat na polach i w lasach, gdzie nie było żadnego domostwa, powstały wspaniałe zakłady hutnicze i metalowe, a koło nich wyrosło miasto Stalowa Wola.

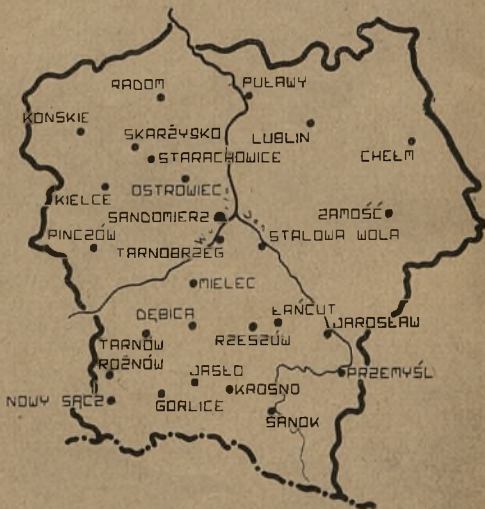
Pierwszą armatę wykonaną w Stalowej Woli ostrzelano dnia 7 kwietnia 1938.

Poza Stalową Wolą powstają i rosną zakłady przemysłowe, w Mielcu, Tarnowie, Dębicy, Rzeszowie, Krośnie, Rożnowie, Sanoku i in. Wydłużają się dziesiątki kilometrów dróg kołowych, zużywa się tysiące ton żelaza na konstrukcje budowlane.

COP nie posiada węgla. Opiera się zatem nie na węglowym źródle energii—podstawą jego ruchu będzie gaz ziemny i siła wodna. Gaz ziemny jest ogromnym skarbem; doprowadzają go do COP-u z ziem podgórskich gazociągami. Drugim źródłem energii dla COP-u jest prąd elektryczny, czerpany obecnie z elektrowni okręgowych. Zbudowanie największej elektrowni, opierającej swą działalność na najtańszym środku napędowym, a mianowicie na wodzie, przewiduje się za rok. Ogromne spiętrzenie wód na Dunajcu i pobudowanie wspaniałej zapory wodnej w Rożnowie

pozwoili na wyzyskanie obfitego a niezu-
żytkowanego dotąd źródła energii.

Polska może istnieć tylko jako Państwo
potężne. Ku takiej Polsce prowadzi nas w
zakresie gospodarczym i technicznym roz-
budowa Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Mapka Centralnego Okręgu Przemysłowego

Minister spraw wojskowych na Świącie Pracy przyja-
muje łopate z rąk komendanta głównego JHP

ŚLĄSK ZAOLZIAŃSKI

Śląsk Cieszyński za Olzą — część wielkiej ziemi Śląskiej — choć różne przechodził koleje, był od wieków i pozostał krajem polskim, zamieszkałym przez ludność polską.

W latach 1918 — 20, gdy Polska, walcząc o granice, zwróciła się wszystkimi siłami ku wschodowi, Czesi wydarli go nam podstępnie. Dnia 1 października 1938 Polska tę stratę odzyskała. Stało się to dzięki stanowczym zabiegom rządu polskiego, dzięki bojowej postawie żołnierza polskiego, dzięki wierności i wytrwałości walczących Zaolzian oraz niezłomnej woli całego Narodu Polskiego.

Ślązacy zaolziańscy, to głównie górnicy, robotnicy oraz rolnicy w górach i na nizinach. Karwina, Trzyniec, Bogumin, Orłowa, Frysztat, Cieszyn Zachodni — to miasta najbardziej uprzemysłowione. Powierzchnia odzyskanych powiatów frysztackiego i cieszyńskiego wynosi 801,5 km kw. Ludności jest ok. 250 tysięcy.

W przyłączonych powiatach mamy 50 tysięcy ha ziemi użytkowej, rolniczej i 22 tysiące ha lasów. Rolnictwo stoi wysoko; przyczynia się m. in. do tego spółdzielczość rolnicza. Nie ziemia jednak stanowi główne bogactwo Zaolzia, lecz kruszce w łonie tej ziemi śląskiej się kryjące.

Podstawą bogactwa ziemi zaolziańskiej jest przemysł górniczy z licznymi kopalniami węgla i koksowniami na czele. Zapasy węgla wynoszą około 4 miliardów ton; rocznie zaś wydobywa się około 7 i pół miliona ton z 16 kopalni. A węgiel ten jest cenniejszy od zwykłego. Jest to t. zw. węgiel tłusty lub koksujący, t. j. nadający się do wyrobu koksu; znajduje się w Karwinie, Porębie, Orłowej i w Łazach. Dzięki niemu rozwinął się silnie przemysł metalowy w Trzyńcu, Boguminie, Frysztacie.

Istnieje również przemysł chemiczny. Ogółem 14 zakładów — fabryki kwasu siarkowego, nawozów i sody, sacharyny. Przemysł drzewny obejmuje 524 zakłady, odzieżowy i obuwniczy 1027 zakładów, papierniczy 21 zakładów, węglopochodny — wytwarzający benzol, smoły, amoniak, lekkie oleje 25 zakładów itp. Ponadto pracują na Zaolziu oczyszczalnie nafty w Boguminie, oczyszczalnie olejów w Czechowicach oraz liczne zakłady przetwórcze.

Ogółem w obrębie przyłączonych powiatów mamy 2.794 zakłady przemysłowe, które zatrudniają ok. 50 tysięcy osób. Z tego pracuje w górnictwie 23 tysiące i 27 tysięcy w hutnictwie i przemyśle.

Otrzymaliśmy też na Zaolziu gęstą sieć dróg bitych i linii kolejowych. Kolej bogumińska jest bardzo ważna ze względu

na połączenie z Węgry i państwami bałkańskimi.

Prócz Zaolzia przyłączono do Polski na południu skrawki Czadeckiego, Orawy i Spisza z piękną Jaworzyną.

Dobry żołnierz spełnia twardy obowiązek żołnierski, wykonywuje pracę nie raz bardzo mało znaczącą i porządną. Żąda jednak zawsze bardzo twardo szacunku dla siebie, szacunku dla swej pracy i szacunku dla swego dowódcy. Cechą wszystkich dobrych żołnierzy jest to, że swych wodzów, prowadzących ich do zwycięstw, kochają i wymagają dla nich czci.

Dumny jestem, że zostawię w Polsce prace, które przejdą wieki.

**Plk. Bogusław Kunc, komendant główny
Junackich Hufców Pracy**

ROZWÓJ LOTNICTWA POLSKIEGO

Dwadzieścia lat temu, gdy Polska powstawała, mieliśmy wszystkiego zaledwie 12 samolotów gotowych do lotu, odebranych zaborcom.

Początkowo musieliśmy kupować za granicą samoloty. Wkrótce jednak założyliśmy Centralne Warsztaty Lotnicze. Potem powstały kolejno wytwórnie: „Plage i Laśkiewicz” w Lublinie, znana obecnie p. n. „Lubelska Wytwórnia Samolotów”, „Podlaska Wytwórnia Samolotów” oraz Fabryka „Samolot” w Poznaniu. Przy Politechnice Warszawskiej powstały równocześnie doświadczalne warsztaty lotnicze, których sławę rozniosły po świecie słynne R. W. D. Wreszcie powstały Państwowe Zakłady Lotnicze w Warszawie. Dzisiaj jesteśmy niezależni od zagranicy i samowystarczalni w dziedzinie przemysłu lotniczego. Nawet zagranica kupuje u nas samoloty.

Dzisiaj Armia Polska zaopatrzona jest w dużą ilość samolotów, które podziwiamy na defiladach. Wojsko, rząd i społeczeństwo starają się o pomnożenie sprzętu lotniczego.

Lotnisk w Polsce mamy 45, przedszkoli szybowcowych 7, szybowisk III i IV stopnia 34, szkół pilotów silnikowych 5. Pow-

stały one staraniem Ligi Powietrznej i Przeciwgazowej (L. O. P. P.), która skupia przeszło 1.700.000 członków. Na cele lotnicze L. O. P. P. wydała z górami 61 milionów złotych powstałych ze składek społeczeństwa.

Lotnictwo komunikacyjne stworzyliśmy od podstaw. Dziś wprowadzie polska sieć dróg lotniczych nie jest gęsta, lecz Polskie Linie Lotnicze „Lot” sięgają swymi szlakami powietrznymi daleko na południe (Turcja, Palestyna) i północ (Estonia, Finlandia) i łączą nasz kraj drogą powietrzną ze wszystkimi krajami Europy.

Imię lotnika polskiego rozślawili swymi lotami i zwycięstwami w zawodach międzynarodowych: gen. Rayski, kpt. Orliński, por. Żwirko i inż. Wigura, mjr. Skarzyński i Markiewicz, mjr. Karpiński i in.

Obok lotnictwa samolotowego rozwija się baloniarstwo polskie. W zawodach balonowych Polacy zwykle zdobywają pierwsze miejsca. Polskie balony wyrabiane w wytwórni w Jabłonie - Legionowie uchodzą za najlepsze w świecie.

Człowiek nie chce szanować największej potęgi swego żywiołu: pracy zbiorowej, chociaż ta właśnie największe cuda tworzy.

POLSKA NA MORZU

Polska jest państwem morskim. Ma własne wybrzeże morskie nad Bałtykiem, 2 porty, własną flotę handlową i wojenną. Polska jest jednym z dziesięciu państw nadbałtyckich.

Polskie wybrzeże morskie ciągnie się na 140 km. Zatem na każde 100 km ogółu granic polskich wypada 2 i pół km granicy morskiej.

Polskie wybrzeże morskie odwiecznie zamieszkuje ludność polska. Polacy nadmorscy zwaą się Kaszubami. Polska posiadała to wybrzeże niemal od początku swego istnienia z małymi przerwami aż do rozbiorów. W dawnej Rzeczypospolitej mieliśmy brzegu morskiego więcej niż obecnie — zatem Polska odzyskała niecałe swe dawne wybrzeże.

Każdy dobry obywatel polski ceni Bałtyk i wybrzeże jak oko w głowie, bo to nasz swobodny, nieskrępowany wylot na świat, to wolna i tania droga dla naszych towarów, to podstawa do rozwoju naszego dobrobytu, podstawa naszych praw do kolonii.

Głównym portem polskim jest port gdyński. Zbudowała Polska port i miasto Gdynię na miejscu dawnej wioski dopiero teraz, po odzyskaniu niepodległości. Gdynia

ma obecnie 125 tysięcy mieszkańców. Do portu gdyńskiego przybija co rok ok. 6 tysięcy statków morskich. Drugim portem polskim jest stary Gdańsk. Wraz z okolicą stanowi on maleńkie państewko osobne, ale Polska ma zastrzeżone międzynarodowe prawo do portu gdańskiego jako do swego.

Nasz handel zagraniczny stał się wybitnie morski. Drogą morską, t. j. przez Gdynię i Gdańsk, przywozimy dwie trzecie całego przywozu, który wchodzi do Polski. Tak samo rzecz się ma z wywozem. Lądem sprowadzamy i wywozimy zaledwie trzecią część ogółu towarów. (Przewóz morski jest daleko tańszy od lądowego).

Port gdyński jest powiązany ze światem 46-ma liniami okrętowymi. Polska marynarka handlowa składa się z 66 okrętów i statków dalekomorskich, nie licząc statków obsługi portowej.

Morze jest także źródłem bogactwa rybnego. Dopiero po odzyskaniu niepodległości, dzięki zabiegom rządu polskiego, znacznie wzrósł połów ryb na naszym wybrzeżu, a nawet posunął się na dalekie morza. Przekracza obecnie 5 milionów zł. rocznie. Polska odnowiła na wybrzeżu 2 porty rybackie i wybudowała trzeci, największy — Władysławowo.

Polska marynarka wojenna, która powstała w r. 1918 niemal z niczego, składa się dzisiaj z 16 okrętów bojowych oraz 9 szkol-

nych i pomocniczych. Dwa okręty podwodne są w budowie (jeden z nich „Orzeł” budujemy ze składek złożonych przez społeczeństwo na F. O. M.). Polska marynarka wojenna jest jeszcze za szczupłą — wymaga dalszej rozbudowy.

Musimy się na morzu umacniać i morza swego bronić.

Organizacją, która skupia wysiłki społeczeństwa w dziedzinie morskiej, jest Liga Morska i Kolonialna.

Legiony stworzyły w Polsce, odrodziły na nowo typ dobrego żołnierza. Ta zdobycz może w przyszłej historii stanowić będzie więcej, niż te czy inne przewagi w tych czy innych bojach. Potrafiliśmy swoim wysiłkiem, swoim sercem, swoją wielką pracą i wolą dać Polsce nowy kulturalny nabytek — dać typ dobrego żołnierza polskiego. Powstawał jakby z mogiły dawny typ żołnierza powstańca, przymierającego głodem czasem, wędrującego borem, lasem, po ziemi ojczystej.

POLSKA POTRZEBUJE KOLONII

Polska domaga się kolonii, bo 1) jest przeludniona, 2) nie posiada własnych surowców zamorskich, niezbędnych do rozwoju przemysłu, 3) potrzebuje nowych a swobodnych rynków zbytu dla swego przemysłu.

W Polsce przypada przeciętnie 89 mieszkańców na kilometr kwadratowy przestrzeni i co rok nas przybywa na czysto blisko 400 tysięcy. Nie posiadamy dotąd ani piędzi ziem zamorskich. Tymczasem niektóre państwa rzadziej zaludnione i z daleko mniejszym przyrostem, jak Portugalia, Francja, Hiszpania — mają też olbrzymie przestrzenie kolonialne na miliony kilometrów kw. Mają bezkresne kolonie niektóre państwa niewielkie, jak Belgia, Holandia. Państwa kolonialne zamykają przed obcym osadnictwem swe ziemie kolonialne niezmiernie rzadko zaludnione, w dużej części leżące odłogiem, a w Polsce ludzie tłoczyć się muszą bez należytej pracy.

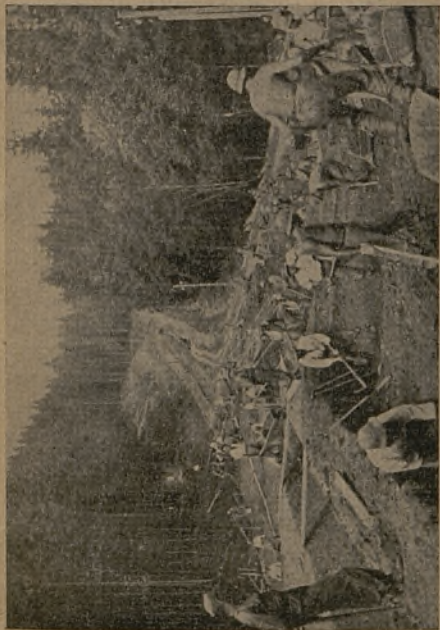
Polska sprowadza wiele surowców zamorskich, niezbędnych dla przemysłu, jak bawełna, juta, niektóre skóry, niektóre rudy żelazne, cynkowe i inne, kauczuk, ziarno palmowe. Prócz tego — niemało surowców spożywczych, jak owoce południowe, kawę, herbatę, ryż itd. Wydajemy na

ten przywóz setki milionów zł. rocznie, przepłacając państwu kolonialnym. Rozwój przemysłu polskiego wymaga, abyśmy owe surowce, potrzebne do przerobu mieli we własnych koloniach, a wtedy sprowadzać je będziemy swymi okrętami znacznie taniej i więcej.

Kolonie zazwyczaj przemysłu nie mają, stanowią więc dla kraju macierzystego rynek zbytu wyrobów przemysłowych. Jeśli przemysł polski ma się rozwinać — a to przecież dla nas konieczność życiowa — to potrzeba nam nieodzownie szerszych rynków zbytu.

Niesprawiedliwą jest rzeczą, że Polska kolonii nie posiada. Społeczeństwo nasze nieustępliwie i z każdym rokiem mocniej woła: Kolonii dla Polski!

Idą czasy, których znamieniem będzie wyścig pracy, jak przedtem był wyścig żelaza, jak przedtem był wyścig krwi. Kto do tych zawodów bardziej przygotowany będzie, kto w tym wyścigu większe dowody wytrzymałości złoży, ten potrafi utrzymać to, co zyskał, albo odrobić to, co stracił.

Tunacy biją drogę w Karpatach Wschodnich

MY AWANGARDA

Młoda junacka idzie wiara,
Z młodzieńczych piersi dźwięczy głos —
Sztandarem naszym praca szara,
A losem naszym Polski los.

Refr. n. My awangarda
Pracy armia twarda
Nasz los — to Polski los
Nasz los, nasz los.

Idziemy śmiałym, hardym krokiem,
By z wiarą krzesać czynów stal —
I spoglądamy dumnym okiem,
W naszej przyszłości szczytną dal.

Refr. n. My awangarda i t. d.
Niesiemy piosnkę odrodzenia,
W junackiej pracy trud i znój —
Chociaż nie każdy nas docenia,
Idziemy z wiarą w pracy bój.

Refr. n. My awangarda i t. d.
Idziem się uczyć, wychowywać,
By swą ojczyznę dźwigać wzwyż —
Idziemy kochać i zdobywać
Dla Polski każdą zdrową myśl.

Refr. n. My awangarda i t. d.

Komendant gł. JHP wręcza proz
porzec zdobyty w junackim wyścigu
pracy komendantowi 14 batalionu

WŁADZE JUNACKICH HUFCÓW PRACY

Na podstawie dekretu P. Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 września 1936 r. Junackie Hufce Pracy podlegają Ministrowi Spraw Wojskowych. Na czele Junackich Hufców Pracy stoi Komendant Główny, mianowany przez P. Ministra Spraw Wojskowych.

Władzą centralną jest Komenda Główna Junackich Hufców Pracy, którą kieruje jej Komendant.

Zastępca Komendanta Głównego jest równocześnie głównym inspektorem.

W skład Komendy Głównej wchodzi: Zastępca Komendanta Głównego, Szef Sztabu, Szef Intendentury, Szef Sanitarny, Naczelnny Kapelan.

Komendantowi Głównemu podlegają Komendy Okręgowe.

Komendom Okręgowym podlegają bataliony pracy i samodzielne kompanie pracy.

Czem jest dowództwo? Jest koniecznym rozkazem, wolą jednostki nad zbiorowiskiem ludzi; żadna praca ludzka bez dowództwa nie da się pomyśleć...

Junacy w junackim warsztacie stolarskim

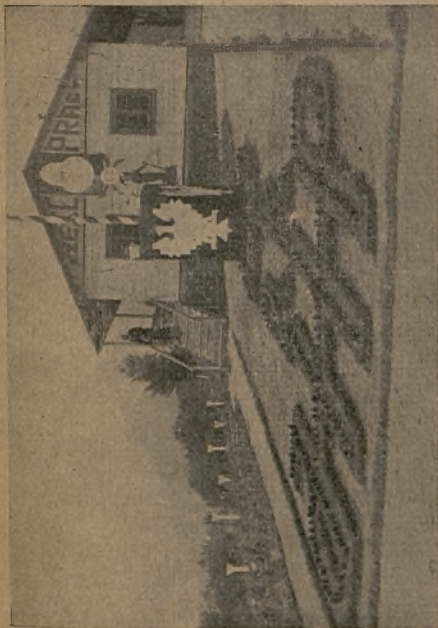
ROZMIESZCZENIE ODDZIAŁÓW JHP W OKRESIE ZIMOWYM 1938 — 39

Komenda I Okręgu, Warszawa, woj. warszawskie		
„	II	„ Kraków, woj. krakowskie
„	III	„ Brześć n/B, woj. poleskie
1	Batalion Pracy, Przasnysz, woj. warszawskie	
2	„	„ Uniejów, woj. poznańskie
3	„	„ Toruń, woj. pomorskie
4	„	„ Wolbórz, woj. łódzkie
5	„	„ Przemyśl, woj. lwowskie
6	„	„ Hruszów, woj. lwowskie
7	„	„ Nowy Targ, woj. krakowskie
8	„	„ Jasieniec, woj. warszawskie
9	„	„ Tarnów, woj. krakowskie
10	„	„ Ropczyce, woj. krakowskie
11	„	„ Przasnysz, woj. warszawskie

- 12 Batalion Pracy, Pomiechówek, wojew.
warszawskie
- 13 Szkolny Batalion Pracy, Warszawa, woj.
warszawskie
- 14 Szkolny Batalion Pracy, Wilno, woj. wi-
leńskie
- 15 Batalion Pracy, Nieszawa, woj. pomor-
skie
- 16 „ „ Bronowice, woj. kra-
kowskie
- 17 „ „ Łomża, woj. warszaw-
skie
- 18 Szkolny Batalion Pracy, Poznań, woj.
poznańskie
- 19 Batalion Pracy Łączności, Grodno, woj.
białostockie
- 20 Szkolny Batalion Pracy, Bydgoszcz, woj.
pomorskie
- 21 Szkolna Kompania Pracy, Stalowa Wo-
la, woj. lwowskie
- 27 Warsztatowa Kompania Pracy, Wolbórz,
woj. łódzkie
- 51 Warsztatowa Kompania Pracy, Grodno,
woj. białostockie
- 62 Szkolna Kompania Pracy, Stryj, woj.
stanisławowskie
- 72 Szkolna Kompania Pracy, Radom, woj.
kieleckie
- 75 Szkolna Kompania Pracy, Kraków, woj.
krakowskie
- 76 Kamieniarsko-Górnicza Kompania Pra-
cy, Klesów, woj. wołyńskie

- 1 i 2 Żeńska Kompania Pracy, Osiedle
Warszawa, woj. warszawskie
 - 3 Żeńska Kompania Pracy, Osiedle Ra-
szyn, woj. warszawskie
 - 4 Żeńska Kompania Pracy, Osiedle Bie-
niewice, woj. warszawskie
 - 5 Żeńska Kompania Pracy, Osiedle Dą-
browa Górnicza, woj. kieleckie
 - 6 Żeńska Kompania Pracy, Osiedle Ro-
goźno, woj. pomorskie
 - 7 Żeńska Kompania Pracy, Osiedle, Sie-
mianowice, woj. śląskie
 - 8 Żeńska Kompania Pracy, Osiedle Her-
by Śląskie, woj. śląskie
 - 9 Żeńska Kompania Pracy, Osiedle Boho-
rodzany, woj. stanisławowskie
 - Kompania Ozdrowieńców, Jasieniec, woj.
warszawskie
-

Jest żywioł nie boski, lecz ludzki i może dlatego człowiek tak mało go szanuje. Żywiołem tym jest praca, praca ludzkich mózgów, praca ludzkich serc i praca mięśni. Dzieje ludzkie, w całych tysiącletniach, wszystko to, co nazywamy kulturą, są właściwie przetworem tego ludzkiego żywiołu, człowieczej pracy.

Kwietnik w Wierchomli w 9 batalionie pracy, który
w r. 1938 otrzymał I nagrodę za zdobnictwo terenowe
w JHP

JAKIE CNOTY OBYWATELSKIE MUSI W SOBIE JUNAK WYROBIĆ

Aby się stać prawdziwymi obywatelami, godnymi imienia Polaka, muszą junacy wyrobić w sobie wielkie cnoty obywatelskie:

- gorące umiłowanie Ojczyzny i głębokie poczucie dumy narodowej,

- pełne zrozumienie sytuacji i zadań Państwa,

- głębokie poczucie obowiązków obywatelskich i gotowość do poświęceń dla dobra Państwa,

- karność indywidualna i społeczna,

- poczucie honoru junaka, obywatela i godności osobistej,

- sumienność, obowiązkowość i wytrwałość w pracy oraz upór w dążeniu do osiągnięcia zamierzonego celu,

- koleżeńskość i umiejętność zespołowego współżycia i współpracy,

- poszanowanie cudzej własności oraz mienia państwowego i społecznego,

- zamiłowanie do porządku i czystości,

- zmysł oszczędności i znajomość zasad spółdzielczych.

POCZĄTKOWA

SZKOŁA

JUNACKA

ŚWIADECTWO

urodzony 19... r. w

ukończył poziom Początkowej Szkoły Junackiej, który obejmował naukę wymowy, czytania i pisania po polsku, naukę rachunków i wiadomości o Polsce (dawnej i współczesnej)

z wynikiem

Niniejszym stwierdza się ze
posiada zakres wiedzy w przedmiotach wyżej wymienionych odpowiadający programowi nauki klasy szkoły powszechnej (Rozporządzenie M W R i O P z dnia 9 III 1927 Nr 13227)

..... dnia 19... r.

.....
Kierownik szkoły

.....
Komendant Junacki

.....
Nawizja

.....
Miejsce na pieczęć szkolną

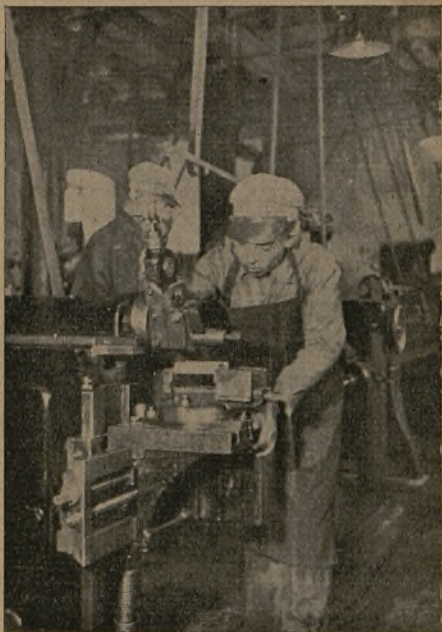
Skala ocen: 2: wynikiem bardzo dobrym - dobrym - dostatecznym

CO JUNAK OTRZYMUJE W JUNACKICH HUFCACH PRACY?

Każdy junak otrzymuje w Junackich Hufcach Pracy:

- a. całkowite wyżywienie,
- b. zakwaterowanie,
- c. umundurowanie,
- d. żołd,
- e. premię za pracę,
- f. oświatę ogólną,
- g. opiekę lekarską, bezpłatne leczenie, bezpłatne leczenie szpitalne i lekarstwa,
- h. ulgowe opłaty pocztowe (15 groszy list) oraz ulgowe przejazdy kolejowe (połowa ceny normalnego biletu),
- i. w wypadku utraty zdrowia — prawo do renty inwalidzkiej.

Nadto Junackie Hufce Pracy szkolą junaków zawodowo.

Bib. Jag.
**Junak przy tokarni w warsztacie
mechanicznym**

SZKOLENIE ZAWODOWE W JHP

W całym szeregu kursów i szkół zawodowych, w warsztatach rzemieślniczych i zakładach fabrycznych uczą się junacy na samodzielnych, a społecznie i państwowo należycie uświadomionych rzemieślników, kupców, rolników i innych biegłych zawodowców.

Junaczki otrzymują gruntowne wykształcenie w rolnictwie, w gospodarstwie domowym i rodzinnym oraz w obsłudze restauracyjnej, hotelowej i okrętowej, a przysposobienie zawodowe w bielizniarstwie, krawiectwie, hafciarstwie i trykotarskich robotach ręcznych.

Junaków i junaczki szkoli się na zasadach, uzgodnionych z właściwymi władzami, w tych zawodach i specjalnościach, w których mają zapewnione uzyskanie pracy.

W roku szkolnym 1938/39 szkolenie zawodowe młodzieży junackiej znacznie się rozszerzyło i już z początkiem roku szkolnego objęło 3784 junaków i junaczek.

W zakresie mechanicznym (na ślusarzy samochodowych, maszynowych, precyzyjnych tokarzy i innych) szkoli się 1683 junaków, w grupie rzemiosł budowlanych 431, w różnych rzemiosłach 49, w elektrotechnice 119, w handlu i spółdzielczości 148, na przodowników drogowych 51, na nadzorców robót wodno - melioracyjnych

67 junaków, na samodzielnych rolników 59, na kierowców pojazdów mechanicznych (szoferów) 370, na palaczy kotłów parowych 54, w innych zawodach 507 junaków.

W tym samym czasie uczy się na pomocnice domowe i zarządczynię domów 95 junaczek, na rolniczki (samodzielne gospodynie wiejskie) 50, na pomocnice pielęgniarские 61, wykwalifikowane hafciarki 30, na kelnerki i obsługę okrętową 20 junaczek. Prócz tego wszystkie junaczki otrzymują przysposobienie w gospodarstwie domowym i rodzinnym, a ponadto te junaczki, które nie korzystają ze szkolenia zawodowego w innych działach — przechodzą przysposobienie w bieliźniarstwie i krawiectwie.

Liczba szkolonych junaków i junaczek ustawicznie wzrasta.

Władze JHP dokładają starań, aby szkolenie zawodowe objęło możliwie jak najwięcej junaków i junaczek i stało na jak najwyższym poziomie.

Im bardziej praca jest indywidualna, tym jest silniejsza w swoich przejawach, im bardziej ludzie indywidualnie silni podadzą sobie ręce dla wspólnej pracy, tym jest bezpieczniejszy naród.

JUNACKI WYŚCIG PRACY

Poszczególne bataliony i samodzielne kompanie pracy corocznie uczestniczą w junackim wyścigu pracy.

Zwycięża ten oddział, który:

1. najwięcej wyrobi dniówek,
2. najlepiej wykona roboty,
3. największą okaże wydajność pracy (lecz bez niezdrowych rekordów!),
4. najwłaściwiej organizuje zespoły pracy,
5. najlepiej prowadzi pracę wychowawczą i oświatową,
6. najmniej ma zbiegów,
7. najmniej ma karnie zwolnionych junaków,
8. najlepiej urządza życie obozowe,
9. najskuteczniej uczestniczy w pracy społecznej.

Nagrody dla wyróżnionych oddziałów

I nagroda: a) nagroda przechodnia —
proporzec z napisem
„Przodująca kompania
pracy”,

b) nagroda pieniężna zł. 1000.

II nagroda	zł. 800.—
III „	zł. 600.—
IV „	zł. 400.—
V „	zł. 200.—

W r. 1937 ten zaszczytny proporzec zdobył 10 batalion pracy, a w obrebie batalionu 30 kompania, w r. 1938 — 14 batalion, a w nim kompania 42.

Który batalion i która kompania zdobydzie proporzec w r. 1939?

Prócz tych nagród kompanie przodujące w nagrodzonym batalionie otrzymują odpowiednie dyplomy.

Obok nagród dla oddziałów, istnieją nagrody jednostkowe dla junaków. Co rok w każdej kompanii pracy 3 junaków otrzymuje za najlepszą pracę i najlepsze zachowanie następujące nagrody: I nagroda zł. 15, II — zł. 10, III — zł. 5.—

Zdawałem sobie zawsze sprawę z trudności i usiłowaniem mojem było zawsze budzić ambicję przełamywania tych trudności. Wyznaję całkowicie zasadę, którą wypowiedział największy człowiek na świecie — Napoleon: „Sztuką łamania przeszkód jest sztuka nieuważania tego lub owego za przeszkodę”.

PRZYKAZANIA JUNACKIE

Gdy zabrzmi pobudka, nie ociągaj się i nie marudź. — od razu wstawaj. Kto zaczyna dzień żwawo, temu czas schodzi pracowicie i wesoło.

Ubieraj się szybko a dokładnie, umyj się w zimnej, rzeźwiącej wodzie, wymyj zęby, zaściel porządnie łóżko i wymieć spod niego śmiecie i pył.

Zabierając sprzęt do ćwiczeń lub pracy, zwróć uwagę, czy jest cały, nie uszkodzony, abyś niepotrzebnie nie marnował całego dnia.

W szeregu nie rozmawiaj i nie kręć się, bo złym zachowaniem zarażasz innych.

Maszerując na ćwiczenia, czy do pracy śpiewaj wesoło, głowa do góry, aby każdy, kto cię zobaczy, mówił: junacy to zuchy prawdziwe.

Pracę wykonuj rzetelnie, a uważnie, abyś nie naraził na nieszczęście siebie i kolegów. Strzeżonego Pan Bóg strzeże.

Nie opuszczaj nigdy godzin obowiązkowego doksztalcania, gdyż potem trudniej ci będzie powetować, coś stracił, a pamiętaj, że im więcej będziesz wiedział, tym bardziej cię będą cenić i szanować.

Idąc na lekcje nie zapominaj zabrać książek, ołówka i zeszytów.

Na lekcji uważaj i ucz się pilnie, a na

światlicy bierz czynny udział w pracach kół kształcących i rozrywkowych.

Pamiętaj o swej spółdzielni junackiej.

Jeśli pragnienie ci dokucza, gaś je kawą lub przegotowaną wodą. Zimna, surowa woda często powoduje ciężkie i śmiertelne choroby, np. dur (tyfus).

Do kąpieli nie chadzaj nigdy bez zezwolenia i w miejsca zakazane, gdyż i najlepszemu pływakowi może się noga powinąć.

Względem przełożonych bądź zawsze uprzejmy i posłuszny. Każdy rozkaz wykonuj natychmiast, ochoczo i z uśmiechem.

Szanuj i kochaj swój mundur. Nie splam go żadnym brudnym występkiem, gdyż bezczeszcząc mundur plamisz zarazem godność armii pracy, której jesteś członkiem.

W pociągu, tramwaju, w lokalach publicznych zachowuj się tak, jak przystoi godnemu junakowi. Ustępuj miejsca starcom i kobietom. Do starszych mów zawsze z należnym ich siwemu włosowi szacunkiem, a polubią cię wszyscy i cenić będą organizację, do której należysz.

Spotkane samotnie dzieci otaczaj opieką.

Unikaj alkoholu, bo alkohol zabija duszę i ciało, rujnuje majątek.

Dobieraj sobie zawsze towarzystwo odpowiednie. Nie zawieraj przyjaźni z przygodnymi ludźmi, których bliżej nie znasz, lub którzy mogliby na ciebie źle wpływać.

Drużyna piłkarska jednego z batalionów pracy

NASZ DORÓBEK SPORTOWY

W porównaniu do roku 1937 sprawność cielesna junaków w r. 1938 znacznie się podniosła. Najlepszym tego wyrazem są liczby z wieloboju, przeprowadzanego w ramach corocznych zawodów sportowych w oddziałach. Oto one:

Rok	Bieg 100 m	Skok w dal	Rzut granatem
1937	— 14,8 sek.	3,98 m	38,6 m
1938	— 14,6 „	4,10 „	40,1 „

Powyższe wyniki dają miarę przeciętnej sprawności junaków. Stoi ona wyżej, niż najniższa miara wymagana regulaminem Państwowej Odznaki Sportowej.

Odrębną grupę stanowią junacy z cenzusem, których wyniki odbiegają od przeciętnych dla junaków ochotników i wyrażają się w r. 1938 w liczbach następujących:

bieg 100 m	13,8 sek.
skok w dal	4,68 m
rzut granatem	43,3 m

Wraz ze zwiększeniem sprawności osobistej również i zainteresowanie junaków sportami zwiększyło się znacznie. Pierwszym tego dowodem jest próba o P. O. S. Gdy w roku 1937 odsetek zdobytych odznak w stosunku do ogólnego stanu wynosił 59,4%, to w roku 1938 mamy już 74,2%.

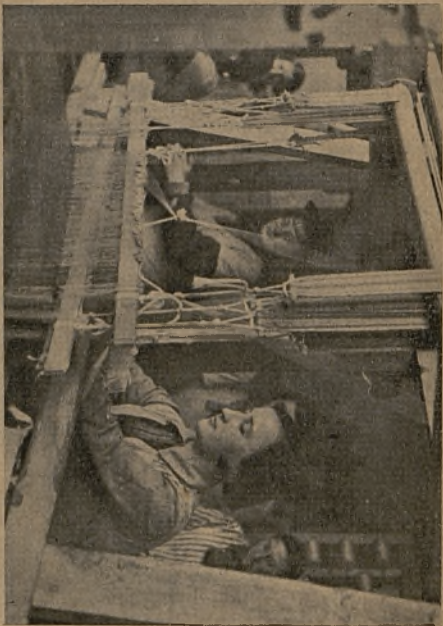
Drugim przykładem zwiększonego zainteresowania wychowaniem fizycznym jest udział junaków w zawodach pływackich. W roku 1937 stawało do zawodów 280 junaków, w 1938 946 junaków. Biorąc pod uwagę, że wiele jednostek JHP nie posiada żadnych warunków do przeprowadzania zawodów pływackich (zupełny brak wody lub też rzeki górskie czy płytkie strumienie) ilość startujących jest dość znaczna.

Poza sportami okresu letniego warto wspomnieć o sportach zimowych. Pomimo bardzo złych warunków atmosferycznych ubiegłej zimy i miejscami zupełnego braku śniegu — zdołało się nauczyć jazdy na nartach i używać tego sportu 1340 junaków.

Być zwyciężonym i nie ulec — to zwycięstwo; zwyciężyć i spocząć na laurach to — klęska.

Gdy w życiu mądra spotka cię przestroga: głową muru nie przebijesz — nie wierz temu.

Junaczki przy pracy w warsztacie tkackim

OSIEDLA ŻEŃSKIE JHP

Istnieje 8 żeńskich osiedli junackich.

Junaczki są skoszarowane i noszą przepisowe mundury.

Liczebnie największe jest osiedle warszawskie; w skład jego wchodzi dwie kompanie 1 i 2. Kompania 3 jest w Osiedlu w Raszynie pod Warszawą, 4 — w Bieńkowicach koło Błonia, niedaleko Warszawy, 5 — w Dąbrowie Górniczej, 6 — w Rogoźnie Pomorskim, 7 — w Siernianowicach Śląskich, 8 — w Herbach Śląskich i 9 — w Bohorodczanach, w woj. stanisławowskim.

Zasadniczą pracą junaczek jest szycie odzieży i bielizny dla wszystkich oddziałów J. H. P. Tylko w Rogoźnie i w Bohorodczanach nie ma warsztatów krawieckich.

Rogoźno jest osiedlem rolnym, zatrudniającym junaczki przy uprawie roli i hodowli, a osiedle w Bohorodczanach to osiedle szkolne, które przygotowuje dziewczęta z Małopolski Wschodniej do samodzielnej pracy w małych gospodarstwach rolnych.

W osiedlach żeńskich praca fizyczna trwa 6 godzin dziennie, a 2 godziny przeznaczają się na szkolenie.

Program szkoleniowy w zwykłych osied-

lach uwzględnia prócz oświaty ogólnej, przysposobienia do obrony kraju i przysposobienia do gospodarstwa rodzinnego—również dział przysposobienia do pracy zarobkowej. Junaczka dowolnie sobie obiera rodzaj przyszłej pracy zarobkowej.

Przysposabiają się junaczki do pracy zarobkowej na różnych kursach zawodowych. Niektóre szczegóły o szkoleniu zawodowym junaczek zawiera artykuł: *Szkolenie zawodowe w J. H. P.*, zamieszczony w niniejszym kalendarzyku.

Na całym świecie rozsiane i rozsypane są ślady wielkiego dziejowego pochodu ludzkości, wielkiej pracy, wielkich wysiłków ludzi i grup ludzkich.

Są ludzie i są prace ludzkie tak silne i tak potężne, że śmierć przewyciężają, że żyją i obcują między nami.

Jeden z obrazków współzycia junaków maturzystów
z junakami ochotnikami

MIARY i WAGI

Miary długości: Główną jednostką długości jest metr (m). Jednostkami większymi i mniejszymi od metra są: kilometr (km), decymetr (dcm), centymetr (cm) i milimetr (mm).

$$1 \text{ km} = 1000 \text{ m.}$$

$$1 \text{ m} = 10 \text{ dcm} = 100 \text{ cm} = 1000 \text{ mm.}$$

$$1 \text{ dcm} = 10 \text{ cm} = 100 \text{ mm.}$$

$$1 \text{ cm} = 10 \text{ mm.}$$

Miary powierzchni: Główną jednostką powierzchni jest metr kwadratowy (m^2). Jednostkami większymi i mniejszymi od metra kwadratowego są: kilometr kwadratowy (km^2), hektar (ha), ar, decymetr kwadratowy (dcm^2), centymetr kwadratowy (cm^2) i milimetr kwadratowy (mm^2).

$$1 \text{ km}^2 = 100 \text{ ha}$$

$$1 \text{ ha} = 100 \text{ ar}$$

$$1 \text{ ar} = 100 \text{ m}^2$$

$$1 \text{ m}^2 = 100 \text{ cm}^2$$

$$1 \text{ cm}^2 = 100 \text{ mm}^2.$$

Miary objętości: Główną jednostką objętości płynów jest liter (l), czyli kwarta. Jednostkami większymi i mniejszymi od litra są kilolitr (kl), hektolitr (hl), dekalitr (dkl), garniec (grn), kwaterka (kka), decylitr (dc) i mililitr (ml).

1 kl	= 1 tys. l = 1 m ³ .
1 hl	= 100 l
1 dkl	= 10 l
1 grn	= 4 l
1 l	= 1 dcm ²
1 kka	= 1 czwarta l
1 dcl	= 1 dziesiąta l
1 ml	= 1 tysięczna l

Miary ciężaru czyli wagi: Główną jednostką ciężaru jest kilogram (kg). Jednostkami większymi i mniejszymi od kilograma są: tona (t), kwintal (q), dekagram (dkg), gram (g), miligram (mg) i karat (kr).

1 t	= 1 tys. kg.
1 q	= 100 kg.
1 kg	= 100 dkg.
1 dkg	= 10 g.
1 g	= 5 kr
1 mg	= 1 milionowa kg.
1 kr	= 1 pięć tysięczna kg

Obowiązują tylko powyższe miary.

Wszystkie inne miary, których tu i ówdzie używają, nie obowiązują. Np: kopa, mendel, gros, tuzin, korzec, ćwierć, pud, arszyn i łokieć; stopa, cal, włoka, dziesięcina, mórg, pręt i inne.

OPŁATY POCZTOWE i TELEGRAFICZNE W KRAJU:

Pocztówki:

pojedyncze miejscowe	10 groszy
pojedyncze zamiejscowe	15 „
z opłaconą odpowiedzią miejsc.	20 „
z opłaconą odpowiedzią zamiejsc.	30 „

Druki:

do wagi 20 gramów	5 groszy
ponad 20 do 50 gramów	10 „
ponad 50 do 100 gramów	15 „

Listy zwykłe:

miejscowe do wagi 20 gramów	15 groszy
zamiejscowe do wagi 20 gramów	25 „
miejscowe ponad 20 g do 250 g	30 „
zamiejsc. ponad 20 g do 250 g	50 „

Ulgowa opłata pocztowa dla junaków za list zwykły zamiejscowy do 20 gramów wynosi 15 groszy.

Listy polecane i ekspresowe:

List zwyczajny polecany	55 groszy
„ zwyczajny ekspresowy	75 „
„ polecany ekspresowy	1.05 „

Przekazy pieniężne:

do złotych	20 opłata	20 groszy
„	50 „	40 „
„	100 „	60 „
„	500 „	1.00 „
„	1.000 „	1.50 „

Telegramy zwykłe:

za telegramy zwykłe miejscowe	
od wyrazu	5 groszy
za telegramy zwykłe zamiejscowe	
od wyrazu	15 „

Telegramy listowe:

najmniej za 25 wyrazów	1.00 groszy
opłata od każdego dalsz. wyrazu	5 „
nadto — zasadnicza opłata od	
każdego telegramu	25 groszy

ZA GRANICĘ:

Pocztówki:

do Rumunii, Węgier i Czecho-Słowacji:	
pojedyncze	25 groszy
z opłaconą odpowiedzią	50 „
do innych państw:	
pojedyncze	30 groszy
z opłaconą odpowiedzią	60 „

Listy zwykłe:

do Rumunii, Węgier i Czecho-Słowacji:	
do wagi 20 gramów	45 groszy
za każde następne 20 gramów	25 „
do innych państw:	
do wagi 20 gramów	55 groszy
za każde następne 20 gramów	30 „

Mamy Orła Białego, szumiącego nad głowami, mamy tysiące powodów, którymi serca nasze cieszyć możemy.

Lecz uderzmy się w piersi. Czy mamy dość wewnętrznej siły? Czy mamy dość tej potęgi duszy, czy mamy dość tej potęgi materialnej, aby wytrzymać jeszcze te próby, które nas czekają? Przed Polską stoi wielkie pytanie, czy ma być państwem równorzędnym z wielkimi potęgami świata, czy ma być państwem małym, potrzebującym opieki możnych.

Na to pytanie Polska jeszcze nie odpowiedziała, ten egzamin z sił swoich jeszcze zdać musi. Czeką nas pod tym względem wielki wysiłek, na który my wszyscy, nowoczesne pokolenie, zdobyć się musimy, jeżeli chcemy obrócić tak daleko koło historii, aby wielka Rzeczpospolita Polska była największą potęgą nie tylko wojenną, lecz także kulturalną na całym Wschodzie. Wskrzesić Ją musimy i tak postawić w sile i mocy, potędzie ducha i wielkiej kultury, aby się mogła ostać w tych wielkich, być może przewrotach, które ludzkość czekają. W pracy tej potrzeba umieć być ofiarnym.

Pamiątkowa
odznaka
Junackich Hufców
Pracy